

odgovore na pitanja, koja se svakomu nadaju u vezi sa spiritističkim pokretom, uvijek je zahvalan posao. A u našoj sredini i baš u ovo vrijeme, što ga proživljavamo, taj je posao i potreban. Zato nema sumnje, da će ova na znanstvenim pretpostavkama napisana knjižica mnogo koristiti onima, koji u pitanju spiritizma žele saznati istinu.

Prof. Keilbach se ispravno opredjeljuje za ono shvaćanje, koje nastoji protumačiti spiritističke pojave, ne posizujući bezuvjetno za »duhovima«. No on podjedno ne odklanja svako uplitanje »duhova« u zbivanja ljudskog života, tek ih označuje pravim imenom, kad ih nazivlje »suparnicima Božjim«. Za znanstveno tumačenje tajanstvenih pojava, veli, da ne treba nužno (»znanost ne vidi stroge potrebe«, str. 57.) »priznati egzistenciju duhova kao izvansvjetskih bića«. Stilistički bi bilo ispravnije reći, da kod tumačenja ne treba posizati za »duhovima«. Egzistenciju »duhova« kao izvansvjetskih bića treba naime priznati, samo je ne treba nužno uzeti kao tumač tajanstvenih pojava. To i jest piščeva misao.

Jednako bi mogla običnog čovjeka zavesti tvrdnja, da »duhovi nisu bezuvjetno i pod svaku cenu podređeni Bogu, nego nastupaju kao zagonetno-samostalna bića« (str. 58). Nema bića nepodređenih Bogu, pa makar se govorilo i o »suparnicima Božjim«. I kad oni samostalno nastupaju »kao zagonetno-samostalna bića«, mogu se opirati volji Božjoj kao i čovjek.

Ratom razrovani vjerski život narodâ spušta se posvuda veoma nisko. Nije čudo, da protivnici vjere i kršćanskog života danas napose jatelj kršćanstva i zato uvijek opasan za kršćanski puk. Uvjeren sam, izrabljuju to psihičko stanje za svoje mutne ciljeve. Spiritizam je neprijatelj kršćanstva i zato uvijek opasan za kršćanski puk. Uvjeren sam, da da će ova knjižica baš ovako, kako je napisana, unieti potrebno svjetlo u mnogu dušu, koja se pod tegobama ratnih zbivanja i životnih tereta odlučuje u neznanju i na to, da preko »duhova« potraži utjehu i tračak izprazne nade.

Prof. A. Ž.

Dr. Andrija Živković: Otče naš. Razmatranja o molitvi Gospodnjjoj. Izdalo Društvo sv. Jeronima, Zagreb, 1943., 89, str. 96, cijena Kn 40.—

Quotidiana vilescunt. I u molitvi. Stalno ponavljanje jednog te istog molitvenog obrazca lako dovede do toga, da nam je srce daleko od Boga. Vriedito i za prekrasnu Gospodnju molitvu. Vjerni puk vrlo često izgovara riječi ove molitve. Neriedko je to jedina molitva, koju znadu ne samo oni najneukiji, nego i oni učeniji vjernici. No često je to, doista, samo »izgovaranje« riječi bez pravoga razumjevanja sadržaja. Zato je potrebno što češće tumačiti vjericima prošnje Otčenaša. U tu će svrhu izvrstno poslužiti svećenima za pripremu a vjericima za pouku knjižica, što ju je napisao sveuč. prof. Dr. Andrija Živković, a izdalo zaslužno Društvo sv. Jeronima pod naslovom »Otče naš«. Liepim jezikom napisana i korisnim poukama izpunjena pročita se ova knjižica od devetdesetak stranica sa zanimanjem. Naročito čini ovu knjižicu zanimivom, što se pisac stalno navraća na suvremena pitanja u vezi s pojedinim prošnjama Otčenaša.

Već u razlaganju uvoda nadaje mu se prilike, da razpravlja o cjelovitosti Božjoj, o razlozima našega vjerovanja, o biti Božjoj, a napose o zanimljivom, za naše vrijeme, pitanju, zašto Bog, dobar naš nebeski Otac, ne zaprieči ratove. U drugoj prošnji obrazlaže, među inim, djelovanje bezbožničke propagande, zaustavlja se i kod tamnih pojava i sjena u Crkvi, govori o bezbožnom komunizmu i podjeli zemaljskih dobara. Sve su to pitanja, koja su i te kako suvremena i na ustima širokih narodnih slojeva. Treba o njima čuti, što češće, izpravne odgovore: Pitanje odnosa Crkve i države nije od malog značenja i za naše prilike. Promicati sklad između ovih dviju vlasti pomoći će i redci ove knjižice o tom predmetu.

Uz ova, i druga, suvremena, izlaganja i opazke, pisac daje, gdje god mu se pruža prigoda, mnoštvo praktičnih savjeta, opomena i pobuda za jedan uistinu kršćanski život djeteta Božjega. Toga radi valja ovu knjižicu preporučiti i razširiti u najšire narodne slojeve.

Dr. Josip Salač

Godišnik na sofiskij univerzitet, bogoslovski fakultet, svezak XIX, (1941—1942), 8° oko str. 650, cijena 445 leva.

Prošlogodišnji Godišnjak bogoslovskog fakulteta u Sofiji donosi u svom redovno znatnom obsegu cio niz veoma zanimivih i vrijednih radova. Na prvom mjestu stoji radnja prof. G. S. Paševa pod naslovom: »Pogledi Klementa trnovskog metropolite na moralnost (str. 1—176). U njoj autor razpravlja i kritički razčinja nazore metropolite Klementa, nakon što je točno i svestrano utvrdio njegov izvanredno važan položaj u poviesti kulturnog života bugarskog naroda. U šest poglavlja razglobio je autor načela, koja je i naučno i praktički zastupao spomenuti metropolita. Radnja je izvanredno poučna i znanstveno osnovana.

Na drugom je mjestu niz razprava arhimandrita Eftimija, dielom načelne prirode i obćega značaja, a dielom izvodi za domaće bugarske prilike. Prva radi o: Izvorima sumnje u vjeri (str. 1—36); druga razčinja pitanje: Da li postoji čudoredna odgovornost, ako se zanieče sloboda volje (str. 1—42). O domaćim prilikama rade tri druga njegova prinosa: Da li su bugarski pjesnici i pisci protivnici religije? (str. 1—40), Nekršćanski pogrebni običaji našega naroda u gradovima (str. 1—22), Neopravdano povećanje biskupskih mjesta u Bugarskoj (str. 1—18).

Profesor Hristo Gjaurov donosi obširnu razpravu o Djelima Apostolskim (str. 1—80). U njoj su kao isagoškoj razpravi obrađena sva potrebna pitanja: naslov, sadržaj, izvori, mjesto i vrijeme sastavka, jezik, cilj, autencija i važnost Djela Apostolskih. Od osobite je važnosti u ovom svezku razprava prof. Stefana Cankova: Pravoslavno kršćanstvo, njegova suština i njegov suvremeni oblik (str. 1—160). To je ovdje zapravo prerađeni i dotjerani prievod njegove knjige: Das Orthodoxe Christentum des Ostens, koja je izašla u Berlinu god. 1928. S obzirom na predmet, koji obrađuje, razprava je od velike važnosti, a s obzirom na izvore i literaturu kojih se dotiče, jednako zanimiva i zanimiva. Tkogod bude pisao o pravoslavlju na Balkanu, ne može smjeti mimoći ove razprave prof. Cankova.

Kao posljednja u ovogodišnjem godišnjaku nalazi se ekumenska razprava prof. Ivana Markovski pod naslovom: Knjiga i vjerna (str. 1—70).

Već iz ovoga pregleda sadržaja vidi se, da ni XIX. svezak nije ostaje za prijašnjima, već da služi na ponos bogoslovskom fakultetu u Sofiji, a na korist bugarskome narodu.

Prof. A. Z. K. K. K.

Kos Stanislaus S. S., De auctore expositionis verae fidei s. Cyrillino Cyrillo adscriptae (Napisanie o pravěj věřě), dissertatio ad lauream Pontificia Universitas Gregoriana, Ljubljana 1942, 8° — 223, Naručbe: Nadbiskupski konvikt, Zagreb, Vlaška ul. 38. Cij. broš. Kuna 160.—

Pohvalna je pojava, da u posljednjih nekoliko godina posjetnici Papskog sveučilišta Gregoriane u Rimu slavenske narodnosti dobivaju za izradbu doktorske razprave zadatke iz onih bogoslovskih pitanja, koja su u tiesnoj vezi s poviešću katoličke vjere i Crkve kod pojedinih slavenskih naroda. Jedan je od takvih zadataka i ova razprava Stanislava Kosa, salezijanca, koja pretresa pitanje: da li je »Napisanie o pravěj věřě«, jedina pisana izprava na slavenskom jeziku iz doba djelovanja sv.

